

Bladminor på jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) i Finland

Hans Silfverberg

Silfverberg, H. 2004. Bladminor på jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) i Finland. [Leaf mines on Himalayan Balsam, *Impatiens glandulifera*, in Finland]. — Sahlbergia 9: 144. Helsinki, Finland, ISSN 1237-3273.

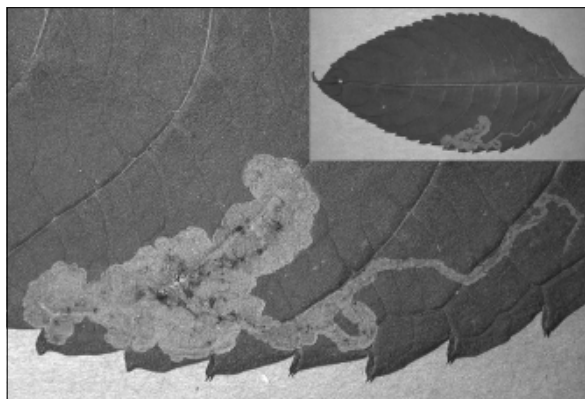
Impatiens glandulifera has during the last decade become locally quite common in southern Finland. In summer 2004 it was observed in Helsinki to be infected by an agromyzid fly, which based on the shape of the mines was identified as *Phytoliriomyza melampyga* (Loew). That species has formerly been reported from Finland as living on *Impatiens noli-tangere*.

Hans Silfverberg, Zoological Museum, P.O.Box 17, FI-00014 Helsinki University. E-mail: hans.silfverberg@helsinki.fi

Jättebalsaminen är en växt som etablerat sig i södra Finland under senare delen av 1900-talet, men verkligt rikliga förekomster har bara konstaterats under de senaste tio åren. I Helsingfors är den numera ställvis en dominerande art, som undantränger andra växter.

Sommaren 2004 konstaterade jag på olika ställen i Helsingfors: Haga (668:38) att jättebalsaminens blad uppvisade karakteristiska minor, vilka började som en vindlande gångmina och slutade i en fläckmina med oregelbundet utspridda ekskrementer (Fig. 1). Till formen svarade de helt mot det som beskrevs för minerarflugan *Phytoliriomyza melampyga* (Loew) (Diptera, Agromyzidae) (Hering 1957, under namnet *Liriomyza impatientis*) från springkorn (*Impatiens noli-tangere*). Om sådana minor förekommit under tidigare år, har de åtminstone varit så fåtaliga att de inte väckt uppmärksamhet.

Phytoliriomyza melampyga är sedan gammalt känd från Finland. Frey (1946) nämner den från Helsingfors-trakten och i opublicerade anteckningar anger L. Tiensuu ytterligare fyndorter från Nyland och södra Tavastland. I alla dessa fall var värdväxten springkorn. Från utlandet föreligger uppgifter om andra *Impatiens*-arter: *I. parviflora* & *I. capensis* (Spencer 1976, Spencer & Steyskal 1986). Däremot har jag inte hittat något omnämnande av jättebalsaminen. Ingen annan agromyzid är känd i Europa från *Impatiens*-släktet.

Figur 1. Mina i blad av jättebalsamin. Foto: P. Sihvonen.

Det förefaller ovedersägligt att minorerna på jättebalsamin har gjorts av *P. melampyga*. Vi har då här ett fall, där en gammal etablerad insektart hittat en nyinkommen värdväxt, närbesläktad med den som insekten tidigare levtt på. Denna anpassning har uppenbart gynnats av jättebalsaminens numera höga frekvens.

Litteratur

- Frey, R. 1946. Anteckningar om Finlands agromyzider. — Notulae Entomol. 26: 13-55.
 Hering, E. M. 1957. Bestimmungstabellen der Blattminen von Europa. — W. Junk, 's-Gravenhage, 1-1185 + 1-221.
 Spencer, K. A. 1976. The Agromyzidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. — Fauna Entomol. Scand. 5: 1-606.
 Spencer, K. A. & Steyskal, G. C. 1986. Manual of the Agromyzidae (Diptera) of the United States. — U.S. Dept. Agric., Agric. Handb. 638: 1-476.